

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бізнес-аналіз у дослідженні потреб економічних систем

Рівень вищої освіти – третій (доктор філософії)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 9 від 23 грудня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Бізнес-аналіз у дослідженні потреб економічних систем
Викладач (-і)	Гнатюк Т.М., к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	taras.gnatiuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/7328
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Цей курс пропонує слухачам вивчити основні аспекти аналізу бізнес-середовища підприємства, як моделі окремої економічної системи та методика прийняття управлінських рішень за результатами бізнес-аналізу. Курс складається з чотирьох частин. У рамках першої частини курсу студенти знайомляться з основними термінами та поняттями в цій галузі, а також розглядають сутність операційних фінансів та важливість фінансової інформації для аналізу контексту фінансової діяльності підприємства. Далі, у другій частині, обговорюються операційні показники та фінансове прогнозування, включаючи аналіз ключових показників діяльності та розробку прогнозів для прийняття управлінських рішень. У третій частині студенти освоюють підходи до інтерпретації фінансових показників для діагностики стану компанії та прийняття управлінських рішень. Заключна частина курсу охоплює аналіз чутливості та оцінку результативності управлінських рішень, що дозволяє студентам оцінити вплив різних факторів на фінансові результати підприємства.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи організації бізнес-аналізу у дослідженні потреб економічних систем. 2. Планування та здійснення бізнес-аналізу у дослідженні потреб економічних систем. 	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою даного курсу є надання здобувачам систематичного та глибокого розуміння аспектів аналізу бізнесу з орієнтацією на фінансові аспекти діяльності підприємств. Основними цілями курсу є оволодіння студентами ключовими поняттями та методами аналізу фінансових показників, вивчення прийомів використання фінансової інформації для ефективного управління підприємством, а також розвиток навичок інтерпретації та використання аналітичної інформації для прийняття управлінських рішень. Крім того, курс спрямований на розширення уявлень студентів щодо оцінки результативності та чутливості управлінських рішень з метою оптимізації фінансової діяльності підприємства.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>В результаті вивчення даного курсу слухач отримає компетентність у сфері аналізу бізнес-середовища підприємства, як цілісної економічної системи та здатність застосовувати методи аналізу інформації для прийняття управлінських рішень.</p> <p>КК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із застосуванням методології наукової та педагогічної діяльності, зокрема здійснюючи наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та/або практичним значенням.</p>	

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.			
ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.			
СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.			
СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.			
СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.			
РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування.			
РН07. Застосовувати сучасні способи пошуку, оброблення й аналізу інформації, зокрема, статистичні і економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних, інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту і оподаткування.			
РН08. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.			
5. Організація навчання			
Обсяг курсу – 90 год.			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
лекції	16	6	
практичні	14	6	
самостійна робота	60	78	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
1	51 Економіка	перший	вибіркова
Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
ТЕМА 1 ОСНОВИ БІЗНЕС-АНАЛІЗУ			
1.1. Основи поняття та складові бізнес-аналітики			
1.2. Операційні фінанси та сутність фінансової інформації для аналізу бізнесу			
1.3. Фінансові результати та фінансовий стан підприємства.			
1.3.1. Попередня оцінка статей звіту про фінансові результати			
1.3.2. Попередня оцінка статей звіту про фінансовий стан			
	4/2	4/2	15/18
ТЕМА 2 ОПЕРАЦІЙНІ ПОКАЗНИКИ ТА ФІНАНСОВЕ ПРОГНОЗУВАННЯ			
2.1. Ключові показники діяльності, що свідчать про сильні і слабкі сторони підприємства.			
2.2. Використання показників для розробки прогнозу і прийняття рішень			
	4/2	4/2	15/18

2.3. Прогноз фінансового стану та фінансових результатів			
ТЕМА 3 ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОКАЗНИКІВ ТА ПЛАН ДІЙ (ВИБІР УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ) 3.1. Діагностика стану компанії 3.2. Прийняття управлінських рішень 3.3. Сталий ріст	4/1	4/1	15/21
ТЕМА 4 АНАЛІЗ ЧУТЛИВОСТІ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ. 4.1. Рентабельність власного капіталу 4.2. Потреба у коштах на фінансування 4.3. “Сліпа фінансова звітність” (через числа до контексту)	2/1	4/1	15/21

6. Система оцінювання

Загальна система оцінювання	<p>100 бална: до 100 балів протягом семестру 90-100 балів – “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>70-89 балів – “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>50-69 балів – “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>26-49 балів – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами. Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні: – поточне оцінювання в навчальному семестрі (90 %); – самостійна робота студента (індивідуальне завдання/тестування (10 %).</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Якщо студент пропустив заняття (лекційні чи практичні) без поважної причини та без відома викладача – він зобов’язується відпрацювати їх шляхом виконання індивідуального завдання за темою пропущеного заняття. У будь-якому</p>
-----------------------------	---

	<p>випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Також за рішенням кафедри обліку і оподаткування здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, URL: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf)</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Відповідно до навчального плану, студент виконує чотири контрольні роботи. Головна мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При виконанні завдань студент має детально розкрити результати.</p> <p>Для студентів денної форми навчання передбачено усі контрольні виконані в аудиторії.</p>
Практичні заняття	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Максимальну оцінку 100 балів студент може отримати протягом семестру. Мінімальним допустимим балом для зарахування дисципліни є 50 балів.</p>
Самостійна робота	<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Бізнес-аналіз у дослідженні потреб економічних систем» складає 60 години. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника (https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/7328). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.</p>
Методи навчання	<p>Наочні методи навчання - ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео).</p> <p>Інтерактивні методи навчання - ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок</p>

	<p>здобувачів освіти, кейс-стаді, дискусії, мозковий штурм, ігровий метод).</p> <p>Практичні методи навчання - передбачають виконання задач та вправ), які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань.</p> <p>Інноваційні методи навчання - поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентісний метод, проектно-дослідницький метод, використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів. Зокрема інструменти Google, програми Canva, Prezi, Kahoot, Mentimeter.</p> <p>Методи дистанційного навчання - ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications, Google Meet.</p>
--	--

7. Політика курсу

Згідно ст. 42 Закону України про «Освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII, учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватись етичних принципів та визначених законом правил під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат — оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; самоплагіат — оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація — вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація — свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування — виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман — надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво — надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання — свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Пропуски навчальних занять збільшують обсяг самостійної роботи студента пропорційно обсягу роботи пропущених занять. Відповідно, студент отримує додатковий перелік завдань на самостійну роботу та обов'язковий методичний супровід.

Звичайні критерії оцінювання застосовуються до завдань виконаних точно у строк. Задля дотримання рівності умов для усіх учасників освітнього процесу завдання виконані пізніше встановленого терміну оцінюються із застосуванням понижуючого коефіцієнта 0,2.

Наслідком недотримання установчих документів, правил внутрішнього розпорядку, умов договору про надання освітніх послуг, проявів неповаги до гідності, прав, свобод та законних інтереси всіх учасників освітнього процесу та недотримання етичних норм є тимчасове (до закінчення часу відведеного на навчальне заняття) відсторонення студента від навчального заняття. Таке відсторонення вважається пропуском навчального заняття та є підставою для збільшення обсягу самостійної роботи студента пропорційно обсягу роботи що виконувалась на пропущеному занятті. Відповідно, студент отримує додатковий перелік завдань на самостійну роботу та обов'язковий методичний супровід.

8. Рекомендована література

1. Abascal, Eduardo Martinez. EBOOK: Finance for Managers. McGraw Hill, 2012.

<http://surl.li/qtgmr>

2. Davenport, Thomas H., Dharwadkar, Babette E., and Fleisher, Craig S. The complete guide to business analytics (collection). FT Press, 2012. <http://surl.li/qtgvx>

3. Бруханський, Руслан, and Ірина Спільник. "Бізнес-аналітика vs. бізнес-аналіз: сучасний дискурс, модель професійної компетенції ініціатора позитивних змін." Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації 1-2 (2022): 7-21. <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/541>

4. Зайцева, Н. В., and В. С. Яковенко. "Консолідація даних у бізнес-аналізі діяльності підприємств." *Глобальні та національні проблеми економіки* (2015): 1222-1227. <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/10201.pdf#page=1223>

5. Волкова, Н. А. "Методичні аспекти бізнес-аналізу суб'єкта господарювання." *Інтелект XXI* (2020). http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2020/2020_2/2_2020.pdf#page=47

6. Пуцентейло, Петро, et al. "Сучасні технології бізнес-аналітики як інструмент для підвищення бізнес-комунікацій компанії." *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації 1-2* (2022): 29-40. <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/viewFile/543/588>

7. Бізнес-аналітика: Конспект лекцій. Для студентів усіх форм навчання спеціальностей 073 «Менеджмент» та 8.03060101 «Менеджмент організацій та адміністрування» / Н. М. Шведа. – Тернопіль, ТНТУ, 2016. – 70 с.

8. Гордієнко І.В. Бізнес-аналіз підприємства: структурування інформації засобами функціонального моделювання / І.В. Гордієнко // *Стратегія економічного розвитку України*. - 2013. - № 33. - С. 241-251. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/seru_2013_33_37. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=seru_2013_33_37

9. Довгань, Людмила Євгеніївна, Ганна Анатоліївна Мохонько, and Ірина Петрівна Малик. "Управління проектами." (2017). <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/cf735d19-339f-44c8-8b5a-42f40468edf4/content>

10. Микитюк, П. П., et al. "Управління проектами." (2021). <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/45133/3/%D0%92%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BA%D0%B0.pdf>

11. Горбунов, Р. О., and А. О. Онікієнко. "Бізнес-аналіз як сучасний інструмент управління підприємством." *GRAIL OF SCIENCE* (2021). <http://surl.li/qttjb>

12. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Посібник / В. В. Шкроміда, М. М. Василюк, Т. М. Гнатюк. – Івано-Франківськ: Вида-вець Кушнір Г. М., 2016 – 219 с. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/1142>